

MAGYARORSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

ELŐFIZETESI ÁRAK:	
Helyben: Egy óra kor. 1.—	Vidékre: Egy óra kor. 1.20
Negyedévre — — — — — 3.—	Negyedévre — — — — — 3.60
Félévre — — — — — 6.—	Félévre — — — — — 7.—
Egész évre — — — — — 12.—	Egész évre — — — — — 14.—
Egyes szám 4 fillér, vidéken 6 fillér.	

A lap megjelenik hétfő kivételével minden nap.
Kéziratokat nem ad vissza a szerkesztőség
Telefon száma 54-67.

SZERKESZTŐSEG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.
Hirdetések: petit számítással, díjszabás szerint.
Apró hirdetések ára: egy szó 4 fillér, vastagabb betűvel 8 fillér.

Március 15.

Budapest, március 14.

Március indusa, a szabadságot lehelő tavasz fuvalmának ideje van-e most vagy pedig a lelkekre jég, a karokra vasbilincseket rakó szolgátság sötét éjszakája? A tavaszi napsugár még alig törte át melegével a levegőt, az anyaföld méhéből március elején a csonttá fagyott réteg még fel nem engedett, de azért a polgári szabadságok ellen elkövetni készülő merényletek idején is érezzük, hogy tavasz van, az a tavasz, mely egykor kiszugározta az egykor leigázott Róma szabadságát s mely kizsendítette lelkeinkből félézred előtt nemzeti harsonánk szavát: «Talpra magyar!»

Csodálatos hónap. Mindig ebben akarják elnyomni a legszentebb jogokat s mindig ebben fakadnak a szabadság gondolatai s nyíllanak ki a szabadság virágai. Ki növesztette e virágokat? Az erő, az az öserő, mely mint az öröktűz, rég időktől fogva él és ég az emberi szívnek mélyén; testvéri kapocs, a szeretet hevével öleli át az emberiséget s szabad nemzetekké tömöríti a rabszolganépek millióit.

Nemzeti nagy idők idején, de mindig márciusban nyilatkozik meg ez az öserő. Ennek az erőnek következménye az is, hogy a török messze Ázsiából is elzarándokol még nemzeti szabadságdalosa, Gül Baba sirjához és hogy a zsidók ott zokognak még ma is elvesztett nemzeti szabadságukért Jeruzsálem omladozó falai mellett. Jaj annak a népnek, aki ki akarja irtani magából ezt az öserőt. A nemzetekből az öröm, a harcok idején a lelkesedés lángját. A gyász napján a kegyelet megnyilatkozását. Amely nép ezt a szent tüzet ki hagyja aludni, kivész belőle az együvértartozás érzése a hazafiság és a Fáraók sorsára jut, akiknek országát még a támasz gyanánt égfelé emelt gulák és piramisok sem tudták megmenteni az összeomlástól.

Ez az öserő az, amely megnyilatkozott 1848. március tizenötödikén a magyarban s amely nem hagyta elveszni az elnyomatás szomorú napjaiban s nem hagyja elpusztulni a mai súlyos időkben sem. Ez ragyogott le a hazafiak bőrtöneibe, könnyítette meg rabláncait. Ez az öserő vonta glóriába vértanunk homlokát s ez parancsolja nekünk, utódoknak, hogy mi is megtegyünk most és a jövőben mindent, fajunk, nemzetünk, alkotmányos szabadságunk fentartására.

A magyar nemzet ma is nagy válság alatt áll. Népünket lázítja a sehonnai szociáldemokrácia izgatása, a földet mozgatja az idegen tőke ereje s véreinket kivándorlásba, idegen szolgátságba kergeti a nyomoruság.

Küzdelem előtt állunk tehát ismét, de most nem azzal a kardpengével kell harcolni, mely egykoron félelmesen ragyogott le a Kárpátok közül Európára, hanem azzal az összetartással,

szívóssággal, szövetkezéssel, mely összetartja gazdasági erőnket s mely kiküzdi, hogy a magyar föld a magyaroké marad.

Ebben a reményben és gondolatban, a magyar szabadság egykori újjászületésének szent évfordulóján pedig emlékezzünk meg azokról, akik kiküzdtek Magyarországot függetlenségét s akik a szabadság eszmeit hitünké és imádságunkká avatták azt a dalt, melynek három utolsó sora így hangzik:

... Ha még egyszer azt üzeni,
Mindnyájunknak el kell menni.
Éljen a haza!

M. Gy.

Budapest, március 14.

A képviselőház a március 15-iki nemzeti ünnepen tartandó egy napi szünet után, legközelebb március 16-án szerdán délelőtt 10 órakor tart ülést, melyen folytatják az indemnity javaslat fölötti vitát.

József főherceg levele a főrendiházhoz. Abból az alkalmából, hogy a magyar főrendiház *Klotild Mária* főhercegnő elhalálozása folytán részvétiratot intézett a mélyen sujtott főhercegi családhoz, *József főherceg* a részvétet a főrendiház elnökeihez intézett következő levélben köszönte meg:

Nagyméltóságú gróf, Főrendiházi elnök uram! Hazánk főrendeinek Nagyméltóságod után hozzám juttatott meleg részvénytudatát mélyen meghatótt. Fogadják érte ez uton hálás köszönetemet. Isten szent akarata előtt keresztényi megadással fejet hajtok s a reám mért súlyos csapást hitembe helyeztet bizalommal türelemben viselem; ámde érzem, hogy mélyen sebzett atyai szívem, a reá nehezű kereszt alatt összeroskad, ha oly megható módon segítségére nem jön a részvét, első sorban hazánk főrendeinek szívből jövő részvéte! Az irányomban táplált s most ujjalag megnyilvánult szeretetet teljes szívemből viszonzom és eme szeretetem nem szünend meg soha. Nagyméltóságod pedig fogadjon kedves emlékébe. Kelt Fiumében, 1904 febr. 12-én.

József főherceg

A politikai helyzet. Szombaton délután és vasárnap zsufolásig megtelt a gyorsvonatok minden étkező kocsija képviselő urakkal, kik egy kissé hazautaztak «szétnézni», a függetlenségi-kelet ráadásul még a holnapi szabadságünnep is vonzotta hazafelé. Ennek megfelelőleg a pártkörök csak úgy kongottak az ürességtől tegnap is, tegnapelőtt is. Álmosan indult meg ma is a képviselőház ülése, mert hát mindennek vége, nincs semmi érdekes. Az ülés képe egyébként is unalmas: az ellenzéki képviselők szolgálatnak hozzá az indemnity javaslat részleteihez. Azt beszélik a folyosón, hogy — amolyan fiók-obstruáció alakjában — tíz napig akarják elbuzni a vitát, sokan azonban azt rebesgetik, hogy holnapra már részleteiben is megszavazzák a javaslatot s a két adókönyvek hamarosan előkerülnek a fiókok rejtekéből. Az ellenzék különben — mint hírlik — majd csak a kiegyezési tárgyalások alkalmával lép a kormány ellen akciójába s addig is — pro memoria — feljegyzendő dátumnak jelentették ki, hogy a gazdasági bizottság

március 16-án veszi tárgyalás alá a kereskedelmi szerződést. — A főrendiház is tartott ma ülést, melyen a katonai javaslatok ellen egyedül gróf *Zichy Nándor* beszélt.

A vasutasok fizetésrendezése. A kereskedelemügyi miniszteriumban a vasutasok fizetésrendezése dolgában naponta folyik a tárgyalás, amelyen maga Hieronvmi Károly kereskedelemügyi miniszter és Serényi Béla gróf államtitkár részt vesz. A tárgyalást előreláthatóan még e hónap végéig befejezik és azután a folyósítás végett még áprilisban a minisztertanács elé kerül az egész elaborátum. Így minden valószínűség szerint a miniszter ígéretéhez képest, május elsejére rendezve lesz a vasutasok ügye. — Egyik függetlenségi napilap tegnapi számában azt írta *Ludvig Gyula* elnökgazdától, hogy a vasúti fizetésrendezést nem tartja időszerűnek. Egy felhivatalos tudósítás ezt a hírt megcáfolta.

Postaalkalmazottak pótléka. A fizetési pótlékok kiutalványozása alkalmával a nem véglegesített postais és távirati alkalmazottaktól is levonták a tisztidíjat. A kereskedelmi miniszter — amint értesülünk — most úgy intézkedett, hogy a levont összegeket adják vissza, mert a tisztidíjak visszatartásának csak véglegesített alkalmazottaknál van helye.

A sárga rém.

Budapest, március 14.

A keletázsiai háború, bár egyes részleteiben nem éppen érdekes, ugyszólván teljesen leköltötte a politikai világ érdeklődését. Más államok dolgával alig törődik ma valaki, mindenki a Sárga-tenger mellől érkező híreket lesi. S ez természetes is, mert mindenki azt hiszi, hogy ott nem két nemzet erőpróbája folyik, hanem két népfaj s ezek egyikéhez tartozunk mi is. Különösen Európa úgy fogja fel Oroszországnak a háboruban osztályrészeül jutott szerepét, mintha a fehér faj s a nyugati kultúra mandatariusza volna a sárga faj s egy egészen sajátos világ-nézet ellen. S a gyengébb idegzetű politikusok nem is szünnek meg a sárga veszedelem rémének hangoztatásával Oroszország mellett hangulatot kelteni. Ezeknek hitvallása szerint Oroszországnak győznie kell, különben a sárga népfaj megfojtja Európát és eltörli a nyugati kultúrát.

De hát csakugyan akkora-e ez a veszedelem, amekkorának festik? Az oroszok vereségéből szükségképpen következik-e az, hogy a japánok és kínaiak előzőnk Európát és itt fenekestől felfordítanak mindent? Mi erre a kérdésre sehogyan se tudunk igen-nel felelni, sőt még azt sem olvassuk ki az oroszok esetleges vereségéből, hogy a keleti kultúra legyőzte a nyugati s csorbát ejtett ennek évezredes presztízisének. Előtünk tagadhatatlannak tűnik fel az, hogy a japánok nem azért fognak diadalmaskodni az oroszok felett, ha diadalmaskodnak, mert japánok s mert más fajbeliek, hanem azért, mert a nyugati kultúrát elsajátították s annak eszközeit, fegyvereit máris jobban kezelik, mint az oroszok. A japánok hadserege modern mintára van szervezve, fegyverük a légujabb szerkezetűek, ágyújuk, hajójuk, hírszolgálatuk, haremódoruk mind a legmodernebb. Hogy fogadhatnók el hát azt

az állítást, hogy itt nem a magunk képére teremte ellenséggel áll szemben Oroszország, Igen ám, de a japán világnézet! Az mégis csak sokban különbözik a mienktől. Igaz, különbözik, de az általános s a történelem ítélőszéke előtt figyelembe jöhető elvekre nézve nem. Ugyanazok a fogalmak mozgatják ott is a közéletet, mint nálunk s ugyanaz a tökéletesedési vágy támogatja a fejlődést mint nálunk. Csak a társadalmi életben, amelybe belejátszik a nemzetközi politika is, romlatanabbak a japánok, mint mi. Sem a diplomáciában, sem a más formájú nemzetközi érintkezésben nem szeretik a konvencionális hazugságokat. Így aztán ugyan miben rejlenek az a veszedelem, amely a japánok győzelménél Európát fenyegetné.

De tegyük fel, hogy ez a veszedelem kulturális szempontból tényleg fenforogna. Elgondolható-e, hogy Japán, ha a Jalu mellett megveri az orosz, nyomban felláztatja Kínát s azzal együtt Európát meghódítására indul! Az ilyesmi valóban nem egyéb politikai gyerekmesénél. A japán és a kínai hazáján kívül épp úgy nem tud másutt boldogulni, mint akármely más nemzettel. A népvándorlásokban hinni többé nem lehet, mert Ázsiának még legexotikusabb népe is sokkal öntudatosabb életet folytat már, sokkal rendezettebb és helyhez kötött államlétnél örvend, semhogy pusztán véletlen folytán bücsőjét elhagyja és kalandokba verné nemzetét.

Ehhez járul, hogy ez a vén Európa sem olyan gyöngye még, hogy határait akarata ellenére bárki is átléphetné. Ne csináljunk tehát hangulatot olyan rémek festésével, amelyek szinte nevetségesek. A japánt és a kínait anélkül is szívesen látjuk, ha szükségünk van rá, akár mint munkaerőre, akár mint vállalkozóra, ha nem is veri meg az orosz. Miért ne látnók szívesen egy győztes háború után, amelyben újabb jelét és bizonyítékát adta életrevalóságának. Csak fogadja el a mi feltételeinket és alkalmazkodjék a mi törvényeinkhez, ha eljön hozzánk. S ezt meg is fogja tenni. Fegyverrel a sárga farkunk törni nem fog, annál sokkal jobban és jobban számít. Vegyük le hát azt a sárga veszedelmet a napirendről s ne lássunk a japán-orosz háborúban mást, mint két hatalom összeütközését.

ORSZÁGGYÜLÉS.

I.

A képviselőház ülése.

Budapest, március 14.

A mai indenniti vitát az ellenzéki szónokok foglalták el s ezek is azoknak a sorából kerültek ki, akik zajos szereplői voltak az utolsó obstrukciónak. Mindegyik szónok bizalmi kérdést csinált a javaslat elfogadásából s nagyon természetesen sem a javaslatot nem fogadták el, sem bizalmat nem szavaztak a kormánynak. Fősorolták mindazon okokat, amelyek a kormány elleni bizalmatlanságot élesztik bennük s egyik sem látott eddig még a kormány cselekedeteiben oly alkotást, amely nézetüktől és érzésüktől eltántoríthatná őket.

Ez a felfogás uralkodott Csernoch János, Holló Lajos, Bedőházy János és Kovács Pál beszédében.

A javaslat elleni beszédek két óráig tartottak, mikor a napirend megállapítása után szólásra jelentkezett gróf Tisza István miniszterelnök, hogy bejelentse a Ház jövő munkaprogrammára vonatkozó javaslatot. Óriási masszával állt elő a miniszterelnök s a bejelentett javaslatokat még a husvétii szünet előtt szeretné letárgyalatni. Mindenesetre csak helyeslőleg kell fogadni a miniszterelnök óhaját, mert az összes javaslatok, melyek a husvétii szünet előtt várnak tárgyalásra, elkészült, sürgős ügyekről szólnak. Ugyancsak ma jelezte a miniszterelnök, hogy még a husvétii szünet előtt beterjeszti a beruházási javaslatot, amelynek a tárgyalását a husvétii szünet után kezdi a Ház.

A miniszterelnök bejelentéseit szó nélkül fogadták.

Az ülésről szóló tudósításunk a következő:

Jegyzők: Daróczy Aladár, Szóts Pál és Rátkay László.

Elnök: Következik a napirend szerint

az indennitás.

Csernoch János: A néppárt nevében és megbízásából beszélek a bizalom és bizalmatlanság szempontjából bírálja a törvényjavaslatot. Felelőtlenül, hogy mikor a miniszterelnök a kormányra lépett, a néppárt nevében gróf Zichy János kijelentette, hogy

bizalmatlansággal viseltetik a kormány iránt, mert a miniszterelnök multja nem nyújt bizalomra kilátást. A miniszterelnök akkor arra kérte a pártot, hogy várja be ténykedéseit és igazságosan akkor tartson majd bírálatot. A néppárt várt tehát, mert tudta, hogy e ténykedések nem sokáig késnek, amelyekből majd kitűnik, hogy jogos volt a néppárt bizalmatlansága. Felsorolja mindazon kormányzati ténykedést, amelyek az új kormány alatt történtek. Ezek egyike sem bizonyítja a kormány alkotmánytisztességét, törvényszeretét. Különösen a házzsabályok ellen tervezett két rendbeli merénylete a kormányelnöknek bizonyítja, hogy a régi Tisza-rendszer feltámadását óhajtja.

Holló Lajos: Hosszasan foglalokzik a kormány eddigi működésével, amely nemcsak hogy előbbre nem vitte a nemzeti ügyet, de határozottan ártott annak. A katonai nevelésügyben tervezett reform nem előzhető ki senkit sem, mert milliókkal többet költ az ország ezután csupán azért, hogy az osztrák tisztikart szaporíthassa. Csak a magyar hadsereg részére hozna meg ily nagy áldozatot, de a közös hadseregnek semmit. Majd a parlamentarizmus elvét fejtegeti és erősen bírálja a miniszterelnök destruktív irányzatú törekvéseit a téren. (Zajos taps és helyeslés a baloldalon.)

Bedőházy János: Arról beszél, hogy a törvényhozás jogáról nagyon zavaros fogalma van a közvéleménynek. Ha pusztán a többségre támaszkodva ki lehet mondani az erőszakra azt, hogy az szigorú törvényesség, akkor itt már nem a törvény uralkodik, hanem a többség zsarnokoskodik és a jogérzet kiveszett az emberekből. Beszédje közben szünetet kért.

Szünet után.

Jakabffy Imre alelnök újra megnyitja az ülést.

Bedőházy János folytatja beszédét. Tisza nemzeti politikáját sivar politikának kell nevezni.

Elnök jelenti a képviselőháznak, hogy a főrendiház az unjonmegajánlási javaslatot az azokkal kapcsolatos jelentésekkel együtt változatlanul elfogadta. A javaslat a szokott módon fog 5 felségének szentesítés végett előterjesztelni.

Kovács Pál: Azok a tények és az a politikai mult, melylyel a miniszterelnök dicsekedhetik, mutatja, hogy a miniszterelnök nem áll azon az erkölcsi piedesztálon, amelyen egy oly férfinak kell állania, aki a döntő mérkőzésekben sikert elérni tudna. Többsége egy vak eszköz, amely minden gépiesen tesz meg, amit a vezér előír, mert csak úgy volt lehetséges, hogy a többség elfogadhatta alkotmányunkat letpró javaslatát. A miniszterelnök saját szavai szerint nem a régi rendszert akarja feléleszteni, hanem egy új rendszert, a saját rendszerét akarja megalkotni

MÁRCIUS 15.

Ez volt a nap, ez volt csak a dicső nap!
Mégvirradt a gyászba borult magyarnak.
A gondolat — börtönéből kitorve —
Sas szárnyakon repült fel a felhőbe
S fényt csapkodott belőle.

Mint mikor a tenger árja megmozdul
S hegyek válnak a tünékeny habokból;
Fenyegető vad zivatar szétterjed:
Ugy nőtt nagygyá e nemzet.

Eddig is csak azért látszott kicsinynek:
Gyáva röghöz láncolták a bilincsek,
De hirtelen megunt minden rabságot
S haragosan — szeme szinte villámlott —
Talpra ugrott, felállott.

Ugy állott fel, mint egy nemzet egy teste,
Óriássá magasodott egyszerre
S az az eskü, amit akkor eldörgött,
Messze földön végig bűgött, dűbörgött,
Visszhangja is menydörgött.

Millió szív verte vissza hangjait,
Oly erővel, mely nem gyöngült meg maig,
S nőjön bár a préda évek távola:
Mindig fölráz, mint a harci harsona,
Hangja nem hal meg soha!

Az a vér, mely riadalmát megérezé,
Nem vált bennünk manapság sem penészsze,
Szent szabadság, megharcolták csatádat,
Mi sem leszünk nálatok, ti nagy árnyak,
Gyengébbek és gyávábbak.

Megesküdtünk, ma is állunk szavunknak,
Nem hagytuk el, nem is hagyjuk magunkat.
Jöjjön a harc, legyen béke vagy vihar:
Megáll köztük rendületlen a magyar,
Megáll köztük, mert — akar!

S ha galádul önkény támad ellene,
Hősi daccal, büszkén szembe száll vele;
Azt a láncot megragadja hirtelen,
Érkezével visszavágja, szent hitem,
S tiltón rámenydörgi: «Nem!»

Endrődi Sándor.

Egyik tüzéből a másikba.

Elbeszélés a szabadságharcból.

Írta: Abrai Károly.

I.

Nagy felháborodásban volt már ekkor mind a két testvérhaza. Magyarországon a horvátok, rákok, szerbek, tótok. Erdélyben az oláhok gyilkolták a magyarokat.

A Tordáról Enyed felé vezető uton, előbbtől egy órajárásnyi távolban volt az időben egy korcsma-épület: abban a korcsmában pedig a magyaroknak halálos ellensége lakott, ki olcsón árult szeszest italaival és szép leányával Kolozsvárt és Tordán nem egyszer megfordulván, s ott a honvédek létszámát megismervén, sőt néha egy-két jövőbeli tervet is meghallván. honfitársainak, az oláhoknak, kiknek Nagy-Lak, Muzsna és Csombord mellett nagy táboraik voltak, nem egyszer tett fontos szolgálásokat.

Ez épület igen alkalmas figyelő őrpontnak látszott a magyarok előtt. Akármerről jöjjön is az oláh, ezt ki nem kerülheti. A Tordán levő hon-

védparancsnok elhatározta, hogy ide egy kis őrséget küld elővéd gyanánt.

— Flóra, mondotta a korcsmáros leányának, ma ide honvédek jönnek. Hordja el őket a dögvesz! Egy fiatal káplár lesz vezetőjük a 11-ik zászlóaljából, aki még soha nem futott az ellenség előtt, reád bízom, hogy szelidítsd meg.

A leány szemei szilaj tűzben ragyogtak.

— Nem bánom. Megteszem, ha te is úgy akarsz!

Aznap délben csakugyan odaérkezett nyolc köztívész egy honvéd káplárral.

— Jó napot, szép angyalom — köszöntötte a káplár a korcsmáros leányát, ki egyedül volt az ivóban, midőn a honvédek megérkeztek.

— A leány piros arca halálsápadt lett, amint az ifju hőst meglátta. Rémülve vetett magára keresztet.

— Szent szűz, légy velem! sikoltott félig elfojtott hangon.

— Mit látok! kegyed az, Flóra? Mit csinál itt — tudakolta a káplár régi ismerős bizalmatlanságával fogva meg a leány kezét.

A leányt bódító forróság szállotta meg. Anyyira remegett, hogy csaknem összeroskadott.

Az ifju hős át akarta karolni.

— Az Istenre kérem, suttogta reszkető ajakkal, elvonulva az ifjutól. el ne árulja, hogy ismer. Nagy szerencsétlenség származnék belőle.

— Nem értem!

— Mihelyt alkalom lesz, mindent el fogok mondani, suttogta. — Ugy beszéljen velem, mint egészen idegenhel.

Az ifju harci a leány rémült arcáról, zavart tekintetéből észrevette, hogy valami rejtélytel áll szemben, mit nem bír megfejteni:

Engedelmeskedett.

(Folyt. köv.)

Nohát ebben a rendszerben sem lehet hinni, annál kevésbé lehet ez iránt bizalommal viselkedni, mert a miniszterelnök eddigi működése s tette már e felfogást teremti meg róla.

Elnök megállapítja a következő ülés napirendjét.

A Ház munkaprogramja.

Tisza István miniszterelnök: A Ház munkaprogramját akarja megállapítani. Egész sorozata van oly teendőknél, amelyek már el vannak késve és sűrűsre le kell tárgyalni. Így első sorban a választók névjegyzékének összeírása. Ezt az indemnitás kérdése okozta, de most van remény rá, hogy az indemnitást gyorsan letárgyalják. Azért egy új rendeletben azt a tanácsot adta a központi választmányoknak, hogy alakuljanak meg s mielőtt az indemnitást megszavazzák, rögtön kezdjék meg a működést. Ami törvényjavaslatot a rendkívüli eshetőségre benyújtott, azt visszavonja.

Tárgyalásra várnak a következő javaslatok:

Az 1903-ik évi költségvetés letárgyalása, noha tárgyalanná vált már, de az elszámolás bázisa miatt le kell tárgyalni. Fontosnak tartja a lakosság szempontjából az 1904-ik évi ujoncozási törvények letárgyalását, mert a katonaságra nem fontos, hogy két-három hónappal később ujoncoz-e, az a lakosságot érinti legközvetlenebbül. Le kell tárgyalni a horvát kiegyezést, elintézésre vár még az Olaszországgal kötendő ideiglenes kereskedelmi szerződés. A képviselők szünetéről is akar gondoskodni, de csak úgy, ha az összes javaslatot letárgyalják.

Akkor szívesen járul ahhoz, hogy nagypéntektől a Ház két hétre napolja el magát. Jelenti, hogy a beruházási törvényjavaslatot még a husvétit szünet előtt beterjeszti s ennél fogva a husvétit utáni idő munkaprogramját úgy állapítja meg, hogy a Ház letárgyalja a beruházási javaslatot, a vármegyei tisztviselők és körjegyzők illetményeinek a rendezését, ezzel kapcsolatosan az anyakönyvi intézmény módosítására vonatkozó javaslatot, a polgári perrendtartást s azután az 1904-ik évi költségvetés letárgyalását, melyet eddig a kormányzat beterjeszténi nem volt fizikai ereje. Kéri az előadottak tudomásul vételét. (Helyeslés jobbról.)

Elnök az ülést 2 óra után bezárja.

II.

A főrendiház ülése.

A méltóságos főrendek mára összehívott ülésén megszavazták mindkét katonai javaslatot s még ma jegyzőkönyvi kivonat kíséretében tudatták is ezt a képviselőházzal. Tulajdonképpen mára csak az ujoncemennyiségről szóló javaslat volt kitűzve, a megajánlási javaslat tárgyalására a házszabályok értelmében csak a bizottság tárgyalása után harmadnapra kerülhetett volna a sor.

Miután a bizottság letárgyalta már a javaslatot, ennél fogva gróf Zichy Nándor sürgősségi indítványban arra kérte a főrendeket, hogy tekintsenek el a háromnapos várakozástól s rögtön tűzzék ki tárgyalás végett a javaslatot.

Gróf Keglevich István felszólalása után a főrendek egyhangulag elfogadták az indítványt s így a megajánlási javaslatot is még ma tárgyalás alá vették.

Gróf Zichy Nándor az általános vita során rövid felszólalásában a közös hadsereg heivett a magyar hadsereg elnevezést kívánta. Gróf Tisza István miniszterelnök gróf Zichyvel szemben azt bizonyította, hogy a 67-es törvények alapján mindig «közös hadsereget» használtak és kérte a főrendeket, hogy ma is nyugodjanak bele az elnevezésbe.

A főrendek a miniszterelnök felszólalását egyhangulag tudomásul vették s a javaslatot általánosságban és részleteiben elfogadták.

Kisebbségi jelentésekkel végződött az ülés.

A japán-orsz háború.

Badapest, március 14.

A haditudósítók valósággal nem irigylésre méltó emberek. Ime, jelentették néhány nappal ezelőtt, hogy a japán szárazföldi csapatok benyomultak Mandzsuriába, megverték az oroszokat s erős pozíciót foglaltak ebben a vitás kínai tartományban. A japánoknak ebből a győzedelmes előhaladásából szó sem igaz s a szakértők megmaradnak amellől a véleményük mellett, hogy a japánok, amilyen támadó taktikát

visznek a tengeren, épp oly mértékben a védelemre és csakis erre fognak szorítkozni.

A kínai Sanzi tartományból újabb lázadás híre érkezik, a beavatottak pedig egyre azt jósolják, hogy a tavaszon nagyszabású *boxer-felkelés* várható.

Mai távirataink a következők:

Togo jelentése.

Tokió, márc. 14.

A csütörtöki port-arthuri támadásról Togo tábornok a következő jelentést tette: A mi két torpedó-flotillánk éjjel egy óraker közeledett a kikötő bejáratához. Mivelhogy ellenséges hajóra nem akadtak, az egyik flotilla aknákat bocsátott le, ami a partról való lövöldözés dacára is sikerült. A másik flotilla később Liatiansantól délre hat ellenséges torpedónaszádra ütközött. Mintegy fél óráig tartó heves tüközlet következett kis lőtávolságból. Asachio, Kasuga és Akasuki nevű hajóink érintkezésbe jöttek az ellenséggel s annak ha őit megrognálták. Az egyik hajónak kázanja sérült meg, a másikon tüzet láttunk kitörni. Az ellenség elmenekült. Minenkünk nyolc sebesültünk és hét halottunk volt. Az Asachiot megkapta egy gőzös és négy fűtőnek halálát okozta. A mi hajóink közül egy sem lett harcképtelen. A másik flotilla a kikötő bejáratától távozva, két orosz torpedónaszádot észlelt, melyek a nyílt tengerre jöttek. Mi megtámadtuk ezeket. A küzdelem egy óráig tartott. Az egyik torpedónaszád súlyos sérüléssel menekült. A Szaganami torpedó-ülőző hajó hatalmába kerítette a Streguesi nevű orosz torpedórombolót. A Szaganami magához vette a legénységet, a hajó pedig magára maradt és nem sokára elsüllyedt. A Szaganaminak két halottja volt, az Akasukin pedig egy alhadnagy és három közember megsérült. Amikor hajóhadunk zöme Port-Arthur elé érkezett, cirkálóhajóink torpedónaszádjaink védelmére indultak. A hajóhad Liaotiansang közelébe vonult és a kikötő belsejére ágyuzott. Az ostrom négy óra hosszat tartott. Egy cirkálóhajó jelentése szerint, mely az ágyuzást figyelte, az ostrom igen hatásos volt. Ágyuzás közben az ellenséges ütegek viszonzótlak lövéseinket, de hajóhadunkban kár nem esett. Hajóhadunk egy másik cirkálóhajója Talienvanba ment és a Sanbantau erősséget lövöldözte és több épületet megrognált. A Takazako cirkáló és a Kiljaja torpedónaszád bejárták a felsziget nyugati partját, de az ellenségnek nyomát sem látták. Egy orosz torpedóromboló, mely harmadik támadásunkkor megsérült, teljesen elmerült, úgy hogy csak egy árboca nyúlik ki a vízből. Hajóhadunk két óraker hagyta abba a lövöldözést és visszatért gyülekező helyére.

A helyzet Port-Arthurban.

London, márc. 14.

A *Daily Mail* jelenti Csibuból: A *Daily Mail*től bérelt naszád, mely szombaton Port-Arthur felé közeledett és a két külső erődöt közelebről megsemmisítette, azt találta, hogy a befelől eső erősség sértetlennek látszik. Az ágyuk mind helyükön voltak. A Breadil nevű halom tetején lévő erődöt a japánok tüzelése szemléltetést nagyon megrognálta. Az erősítések megrepedtek, a földtöltések elpusztultak és ágyu nem látható. Az újvárosból nagy füstfelhők szállanak fel. Csapatokat nem lehetett látni és az életnek semmi jele sem mutatkozott. Még zászló sem lobogott.

Kuropatkin utazása.

Moszkva, március 14.

Kuropatkin tábornokot a nemesség és egyéb rendek képviselői üdvözölték, mire ő hosszabb beszédben felelt és kifejtette, hogy Oroszország mársokkal nehezebb megpróbáltatásokon ment keresztül, mint a mostani, azonban mindig győzedelmesen került ki. A nélkül, hogy becsümelné az ellenség erejét vagy a fennálló nehézségeket, Oroszország ezuttal is teljes nyugalommal és bizalommal várhatja a Japántól megkezdett háború kimenetelét.

Anglia interveniál.

London, márc. 14.

Tegnap óta sűrű táviratváltás van Miklós cár és Edvárd király közt. Itt híre jár, hogy Anglia interveniálni készül.

Ito márk utazása.

Tokió, márc. 14.

Ito márk, kinek a japán császárnak a koreai császárhoz intézett levelét kellett volna elvinnie, ma Koreába utazott és legelőször Kobebe ment. A pályaudvaron a katonai és polgári hatóságok fejei várták. A megérkezést nagy néptömeg élte.

A Délvidék veszedelme.

Budapest, március 14.

Mint már említettem, Torontálban földosztásról szó sincs. A tévtanokra fogékony szerb és oláh nemzetiségek földszükségről éppen nem panaszkodhatnak, amint azt statisztikai adatokkal beigazoltam. Sajnos, éppen a magyar községek — kevés van — egynehányra van igen mostohán ellátva földdel. Az akció azonban folyik, hogy ezt a csorbát kiköszörüljék. Így például a szinmagyar *Torda* község legnagyobb részben zsellér lakossága között most parcellázák gróf *Pejacsevich* 7646 holdnyi birtokát. Hasonlóan Magyar-Padé község lakossága részére az idén vásárolták meg bizonyos *Reiner* nevű birtokos ezer hold földjét, amelyet még az év folyamán szétosztanak.

Mégis, hogy hü legyenek krónikási tisztémhez, Torontálban is felhangzott már egyszer, hogy földet a népnek! De ez régen volt. Akkor, amikor földmivelő népünk nem ismerte e szót: szocializmus; de még a felsőbb társadalmi rétegek is csak hírből hallottak róla. 1873-ban történt, amikor a király *Tóth Vilmos* akkori belügyminiszter kíséretében meglátogatta a Délvidék nagyobb városait. Megfordult Nagybecskerekben is. Akkor azonban a vasut még csak Nagyikindáig volt kiépítve s a felséges ur kocsin tette meg a nyolcvan kilométeres utat Nagybecskerekig.

A király visszautazásakor esett meg. A Nagybecskerekkel szomszédos *Ecscsa* községben lakó *Thurn Taxis Egon* herceg (aki különben rokonságban állott az uralkodó házzal) pompás ötos fogata, mint a szél vitte magas utasát Nagyikinda felé. Nyomában kocsikon, lóháton a megye színe-java, a főispán, az alispán s egyéb notabilitások. Egyenesen a vasuti állomásra hajtottak, ahol mindenféle diszbandériumok várták a királyt. Tömémtelen nép gyűlt egybe, akiknek raja sűrű fekete tömegben lepte el a vasuti pályaudvar környékét. Katonáság is volt kivezényelve, ezek azonban a vasuti töltésen tul voltak elrejtve, úgy hogy róluk a nép mit sem tudott.

Amikor a király kíséretével megérkezett s leszállott kocsijáról, ősi szokás szerint természetesen dikció fogadta. A nép ekkor összeröpdött körülötte, kíváncsiságból és még más egyébnek okáért. Mert alighogy elhangzott az üdvözölő dikció, közvetlen a király mellett álló egyik szerb parasztagada, *Tellecski* megfogta s megrázta ő felsége mentéjének szárnyát, hogy figyelmét provokálja. Már a népnél így szokás diskurzust kezdeni. A király nem kis meglepetéssel tekintett végig az öt ráncigáló emberen, mire az így szólt szerbül:

— Goszpodar czarszki, *deliti zemlje!*

Annýt tesz magyarul: *esaszár ur, orszáz földet!* És ezzel kezébe nyomott egy kérvényt, ami arról szólt, hogy a király legyen olyan kegyes és ajándékozzon földet a népnek. Ez az egész jelenet egy röpké szempillantás alatt történt s bármily ártatlan is volt alapjában, óriási felfordulást szült. A megye urai, akik szemtanúi voltak, majd hogy el nem ájuldoztak ijedtükben. Mondom, roppant kavargás lön s csakhamar előparancsoltattak a katonák is rejtkeükből, akik szétkergették a népet. A király pedig, anélkül, hogy a szónok üdvözlétere válaszolt volna, azonnal beült különvonatjába s elrobogott.

Feljegyzésre érdemes adatnak tartottam ezt — melyet *Vinczevidy* Ernő megyei főjegyző szíves elbeszélésének köszönhetek — már történelmi szempontból is; de érdekes különösen azért is, mert belevilágít a nép gondolatvilágába, amelyben mélyen bentgyökeredzik a föld utáni vágy. Akkor azonban még ősi valóságában élt a lelkekben ennek gondolata. A királyé az ország, csak belenyul a kis lájblia zsebébe s kiráz onnan, mondjuk a nagyikindaiak részére, pár ezer holdat. Hisz az semmi neki. Ha a király szíve feléjük hajlik, jó; ha nem, úgy kissé meg haraguznak ugyan magukban, de hamarosan feledik az egészet. Manap, a szocializmus cégere alatt, másképpen megy ez. Nem kérnek már, de követelnek, sőt az erőszakot sem tartózkodnak.

NAPIHIREK.

Budapest, március 14.

— (Időjárás.) Észak- és Dél-Európát depressziók borítják, a maximum pedig Közép-Oroszországon maradt. Európában a hőmérséklet lényegtelenül változott. Nagy esők voltak a Balkánon meg keleten, nyugaton száraz volt az idő.

Hazánkban az idő borús és tulnyomóan esős lett, legtöbb 10—20 millimétert meghaladó eső az Alföldön és a Dunántúlon esett. A hőmérséklet aránylag magas.

Jóslat:

Némi hősülédés és sok helyütt, főleg délen és keleten eső várható.

Hőmérséklet: + 10 C. fok.

— (Elmaradt kihallgatás.) A földművelésügyi miniszter holnap, kedden, másnemű hivatalos elfoglaltsága folytán nem tart kihallgatást.

— (A trentói hercegek felszentelése.) Rómából jelentik: Merri del Val bíboros államtitkár tegnap szentelte fel a német kollégium kápolnájában ünnepiesen dr. Endrici újonnan kinevezett trentói hercegeket. A szertartáson jelen volt gróf Szécsen osztrák-magyar nagykövet és több más személyiség.

— (A hadsereg főfelügyelője meghalt.) Bécsi táviratunk jelenti, hogy Windischgrätz Lajos herceg, az osztrák-magyar közös hadsereg főfelügyelője ma ott meghalt. Windischgrätz herceg hadtestparancsnoki állásból került mostani pozíciójába és a legutóbbi politikai küzdelmek során öt említették, mint aki Beck báró vezérkari főnökön kívül a magyar katonai követelések legmakacsabb ellenzője. Pedig az elhunyt nem volt ellensége a magyar nemzetnek. Mint a magyar főrendiház tagja s mint magyarországi nagybirtokos élénk érintkezést tartott fenn a magyar társadalom felsőbb köreiből. Felesége gróf Dessewffy Aurél titkos tanácsosnak, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület elnökének nővére. Az elhunyt generális nem tudott magyarul, a főrendiház ülésén csak «igen»-t vagy «nem»-et tudott mondani, amikor szavaztak. De már fiát teljesen magyarul neveltette, mint maga mondta, azért, hogy a fiatal herceg tolmácsolhassa a Windischgrätzeknek a magyar nemzet iránt táplált érzelmeit. Windischgrätz herceg nagybirtokos Zemplénmegyében, tulajdonosa a sárospataki uradalomnak, amely hajdan Rákóczi-birtok volt; az övé a borsói kastély is, amelyben II. Rákóczi Ferenc, a világra született. A borsói kastély ma is történelmi látványosság, mert a most elhunyt hercegnek gondja volt arra, hogy az ott őrzött összes Rákóczi-relikviák megőriztessenek az idők rombolásától. Windischgrätz herceg fia volt a hasonló nevű osztrák tábornoknak, aki 1848-ban az osztrák hadakat Magyarország ellen vezette.

— (Estély Szécsen grófnál.) Rómából jelentik: Szécsen gróf osztrák-magyar szentszéki nagykövet és neje tegnap a Palazzo Venezia fényesen kivilágított és pompásan feldiszitett termeiben nagy fogadó estélyt adtak. A nagyszámban megjelent fényes vendégek között volt a szász-weimari nagyherceg, Merry del Val bíboros államtitkár több bíborossal, a francia és portugál nagykövetek, a porosz követ, valamint a szentszék többi diplomatája, a római nemesség számos tagja, sok püspök, köztük a trienti hercegek, számos főpap és a pápai udvar méltóságai.

— (A montenegrói udvarból.) A montenegrói udvarban kiütött a civódás a montenegrói herceg és testvére, Mirko herceg között. A civódásra Mirko herceg gyalázó irataiban foglalt vádak adtak okot, melyeket a hercegi család ellen intézett. Nikita fejedelem emiatt száműzte Mirko herceget, aki talán vissza se tér többé a fekete-hegyek országába. Mirko herceg és felesége már régóta intrikáltak Danilo herceg és neje ellen, akit csak «sváb asszonynak» neveztek s akit a nép előtt mindenáron diskreditálni igyekeztek.

Bár Nikita apja is Mirkot pártfogolta, a montenegrói fejedelem mégis száműzte Mirkót Cettinéből podgaricai kastélyába. Mirkó herceg azzal vádolta meg Donilót, hogy alkoholista és gyermektelen. Nikita apjának terve, hogy Mirkot Szerbia királyává válasszák (!) dugába dőltek. Hogy a további ellenségeskedésnek elejét vegye, Nikita Olaszországba fogja küldeni Mirkót, hogy az olasz hadseregbe beléphessen.

Egy nyilatkozat. A Fenyő Sándor nevezetű ur szerkesztésében megjelenő napilapban a következő sorok jelentek meg:

Nyilatkozat. A következő sorok közlésére kérték föl bennünket:

Tekintetes szerkesztő ur! A ceglédi függetlenségi párt nevében kérem az alábbi sorainknak helyet adni becses lapjában, melyért előre is köszönetet mondunk. Budapestben egy «Magyarság» című lapocska jelenik meg naponként. Hogy ki szerkesztő és milyen irányt követ, milyen politikai elveket vall — az nem tartozik reánk. Ennek a kis ismeretlen lapnak egy példánya valahogy elkerült Ceglédre is és nagy meglepetéssel olvastuk csütörtöki számában megjelent vezércikkét, melyben tendenciózus rosszakarattal olyan tényt állít a ceglédi hazafias polgárokról, mely azok egyéniségével, független érzelmeivel nem fér össze. A nevezett cikk a legszemérmetlenebbül támadja meg Kossuth Ferencet, Cegléd szeretett képviselőjét s az arcátlanság vakmerő ferditéssel azt állítja, hogy Cegléd város polgársága nincs megelégedve képviselője politikájával. Erre a képtelen állásra rövid feleletünk az, hogy az a lap hazudott. Cegléd, 1904. március 11. A függetlenségi párt elnöksége B. Molnár Sámuel pártelnök.

Hogy Bába Molnár Sámuel pártelnök ur, mint vetekedik az én nevem és szerkesztőségi jegyzésem alatt való lapról, arra semmit sem adok. Azt azonban kijelentem, hogy ez a Bába, akár-hogy bábkodik, a ceglédi tudósítást olyan becsületlen, tisztességes kézből kaptuk, aminőhöz Bába Molnár Sámuel urat hasonlítani erkölcsi kvalifikáció dolgában nem lehet. Nem akarunk visszamenni arra az időre, mikor Verhovay Gyula ur öt nyilvánosan gazembernek nevezte. Ezt a nyilvános jelszót talán nem is osztjuk egészen Verhovayval, csak azt jegyezzük meg, hogy aki tudva oly gazemberül hazudik, mint B. Molnár Sámuel, arra még is csak mindig illik Verhovay jellemzése.

Magyar Gyula

a Magyarság felelős szerkesztője.

— (Egy főrend halála.) Sopronból jelentik, hogy Lőrinc Solymossy László, a főrendiház örökös jogú tagja, hetvenegy éves korában meghalt nagylőzsi kastélyában, ahol már hosszabb idő óta betegesen feküdt. Az elhunyt öreg ur halálát négy fia és leánya gyászolja.

— (Csáky gróf merénylete.) Gróf Csáky Napoleontól, aki gyilkossági merényletet követett el Bécsben Mravenetz Amália asszony ellen, megállapították, hogy nincs beszámítható állapotban. A gróf egyszerűen élt, de minden pénzét műtárgyakra fektette. Lakása valóságos múzeum volt, telehalmozva a legdrágább műtárgyakkal. Jogot végzett és beszélt a magyar és német nyelven kívül franciául, angolul és olaszul. Ezenkívül festőgetett és kiváló zeneértő volt, aki szorgalmasan látogatta a színházakat, hangversenyeket és aki a zenevilág több előkelő tagjával benső baráti viszonyban volt. Az utóbbi napokban igen sok ékszertárgyat és műapróságot vásárolt, amiknek egy részét elajándékozta. A kórházban eszedesen viselkedik; teljesen apatikus és megtört ember benyomását kelti. Egyedül van egy szobában és két rab áll a szolgálatára. Eddig visszautasított minden ételt. Megtagad minden választ, úgy hogy a horzalmas tett még mindig homályban van. Mindössze csak annyit mondott, hogy Mravenetzét soha sem látta és nem ismerte. A szerencsétlenül járt urinő testéből eltávolították a golyókat, de attól tartanak, hogy ruhadarabokat is sodort magával, ami azzal a veszéllyel fenyeget, hogy inficálja a sebet.

— (Perczel Miklós halála.) Bajáról táviratozzák, hogy Perczel Miklós 48-as honvédezzédes volt főispán ott ma délelőtt meghalt. Az elhunyt nemcsak életműve volt változatos, de változatos volt magában a szabadságharcban viselt szereplése is. Résztvett a szerencsétlen emlékü kassai ütközetben, ahol ágyuit és tüzeit az osztrákok mindenestől elfogták. De ott harcolt Szent-Tamásnál is, ahol vilétségével a szabadságharcnak ezt a legvéresebb diadalát Perczel Miklós eldöntötte. Végül résztvett a temesvári ütközetben is, ahol a honvédek dicsősége véres alkonvha fuladt. A szabadságharc után Perczel előbb Európában bujdokolt, azután Amerikába menekült, ahol nyelvmesterkedett, később borkereskedelemmel foglalkozott, de utóbb hadat is szervezett idegen államoknak. A magyar alkotmányos éra fölvirradása Perczelt is hazahozta s itt egy időben főispáni állást is viselt. Élete utolsó napjait Baján töltötte, ahol a szabadságharcnak ezt az eleven dicsőségét osztatlan hódolat és rajongás környezte.

— (A szegedi árvíz huszonötödik évfordulója.)

A szegedi nagy árvíz huszonötödik évfordulóját impozáns módon ünnepelte meg szombaton Szeged város lakossága. Reggel a város népe a templomokba seregett, majd a városi széképületben a negyedszázados évforduló alkalmából diszközgyűlés volt, amelyen ünnepélyes formában idézték fel az árvíz emléket s hálás szívvel emlékeztek meg mindazokról, akik a vész idején segédkeztek nyújtottak az eltemetett város népének, de különösen mély hálával hódoltak a királynak, akinek atyai jósága támasztotta új életre a rommá lett várost, megemlékeztek továbbá az akkori kormány, gróf Tisza Lajos, a sajtó, az ország népének, a költőknek és mindazoknak érdemeiről, akik segítettek új életre kelteni a hullámok által elseperést várost. A diszközgyűlés elhatározta, hogy a királynak hódoló feliratban fejezi ki háláját.

— (Fekete himlő Magyarországon.) Orsováról jelentik: Orsova tőszomszédságában, Vercieróra romániai községben két hét óta fekete himlőjárvány van. Mar sok haláleset fordult elő. A halottakat rögtön eltemetik. Orsován is előfordult már egy himlőeset, Krisztics Spiriu bolgár származású orsovai pék Vercierován megkapta és Orsovára jövet pár nap alatt belepesztült. A szomszéd Jeselnica román községben a múlt héten halt meg egy Barabanc nevű asszony himlőben s mint a vizsgálatnál kitűnt, hólyagos himlőben.

— (Március 15.) A kereskedő ifjak társulata hazafias lelkesedéssel ünnepli meg a szabadság napját. Az ünnepen szerepelni fog Jakab Odón, a kiváló író, aki alkalmi költeményét fogja felolvasni ez alkalomból. A társulat dalárdája énekelni fog, ezenkívül színrehozzák Pásztor József «Március 15» című színdarabját. — Zombor város polgársága az ünnepnek délutánján, a városláza terén gyűl egybe. Megnyitó beszédet Vértési Károly, ünnepi beszédet pedig Benkő István mond. Este társasvacsera.

— (Kossuth-gyászün.) Az ország egyetemi és főiskolai ifjusága Kossuth Lajos halálának tizedik évfordulója alkalmából dr. Berzeviczy Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter, dr. Heinrich Gusztáv és dr. Apathy István (Kolozsvár) tud.-egyetemi rektorok, báró Prónay Dezső és Rákosi Jenő főrendiházi tagok, gróf Apponyi Albert, Beöthy Akos Eötvös Károly, Madarász József és gróf Zichy Jenő országgyűlési képviselők védnöksége mellett március hó 20-án (vasárnap) országos Kossuth-gyászünnepeket rendez.

— (A Szent-István-Társulat) tudományos és irodalmi osztálya március hó 18-án és esetleg 19-én délután 4 órakor osztály-gyűlést tart. Napirend: 1. Előterjesztések. 2. Az Osztály új ügyrendjének tárgyalása. 3. Felolvasások: Dr. Karácsonyi János: Szent Adalbert védelme. — Dr. Csátszky István: Kanaan és Izrael.

A legjobb, legmegbízhatóbb gazdasági és kerti veteménymagvak beszerzésére ajánljuk
GOMBÁS JENŐ (ezelőtt NÖTHLING VILMOS) magkereskedését
 BUDAPESTEN, Kálvin-tér. * Árjegyzék ingyen és bérmentve.

— (A konzervatív társadalmi fejlődés.) A Társadalomtudományi Társaság felolvasó ciklust rendezett a társadalmi fejlődés irányairól. Az előadások sorozatát tegnap *Geócze Sarolta* fejezte be, aki a *konzervatív társadalmi fejlődésről* olvasott föl a Köztelken. A kiváló író tudvalevőleg lelkes *röszkinista*, a röszkinizmus pedig nem a gépek, hanem elsősorban az ember tökéletesítését teszi a művelődés, a kulturállam főfeladatául. Világosabban kifejezve a röszkinizmus a gépet az ember szolgálatába akarja szegődíteni s ne legyen úgy, mint most, hogy az ember a gép rabszolgája. A gép, a gyártás technikai tökéletesítése könnyítsen az ember testi fáradságain, szabadítsa föl az ember lelki erőit és tehetségeit s ne legyen úgy, mint most, hogy az ember lelke süllyedjen le a géphez s a géplelkű munkást a termelő eszközök tulajdonosa, a kapitalista még könnyebben és teljesebben kizsákmányolhassa. A felolvasó kiváló írónt lelkesen megtapsolták.

— (A főváros közbiztonsága.) A székesfőváros közigazgatási bizottságának mai ülésén Rudnay Béla főkapitány a következőkben számolt be a főváros február hónapi közbiztonsági állapotáról: Februárban a rendőrség 1863 bűnese: nyomozását fejezte be. Ezek között volt 696 büntetett, 1167 vétség: 226 az ember testi épsége ellen irányuló és 1481 a vagyon ellen irányuló bűncselekmény volt. 156 egyéb jelentéktelen eset. Az ember élete és testi épsége ellen irányuló bűncselekményekből 26 volt a büntetett, 209 a vétség. A testi sértések száma 197 volt. A büntettek közül a rendőrség 167-et tartóztatott le. A fogház- és toloncügysztyályban februárban 1584 ember került közigazgatási elbánás alá. Az idegenforgalom február hónapban 13222 főből állott. 11213 szállodákban, 2009 pedig magánlakásokban lakott. A február hónap nagyobb bűnesetei közül a rendőrség a következőket sorolja fel: Még a múlt év folyamán megkezdett a rendőrség egy nyomozatot két rablás ügyében, amelyek egyikét múlt év január 6-án Aszódon, a másikat múlt év január 13-án Isaszegen követték el ismeretlen tettesek.

— (A bécsi diáktüntetések vége.) Bécsből jelentik: Az egyetemi diáktüntetések véget értek. Délelőtt a német tanuló nagy számban jelentek meg az egyetemnél. A végrehajtó bizottság egy tagja beszédet mondott, melyben azt kérte, hogy a tüntetések oly méltó befejezést érjenek, mint amilyen lefolyásuk volt. A német diákság megmutatta, hogy híven összetart és most elég a demonstrációból. A beszédet viharos Heil kiáltásokkal fogadták. Két dal eléneklése után a tanulók teljes nyugalomban esztek a szét. A délelőtti folyamán az egyetem közlelésben egy cseh «Le a németekkel!» kiáltást hallattott, aminek következtében néhány cseh és német összeveszett, a rendőrség azonban szétcselezta őket.

x Gazdák, ha nagy terméshez akarnak jutni, Mauthner-féle magvakat vessenek. Idei tértjegyzőkét, mely 226 oldalra terjed, Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedése Budapesten, Rottenbiller-utca 33. szám. mindenkinek kívánatra ingyen készségeggel megküldi.

x Az ipar csodája mindig az volt, ha az ipartermek oly olcsó árban kerül forgalomba, hogyha az feltűnést kelt. Egy ilyen csodát teremtett meg mostan az Országos Posztósztyétküldési Aruház azzal, hogy 5 forintért sztyétküldi az ország bármely részébe a legnagyobb férfiföltönyre elegendő finom posztó vagy karniszövetet, fekete, sötétkék, barna, szürke és drapp színekben. Ezt a szinte bízhatatlan olcsó árt úgy tudta megteremtetni, hogy egy posztógyárosnak pénze volt szüksége s minden készletét adta el neki oly olcsón, hogy a vételár alig fedezte az előállítás költséget, amit bizonyít, hogy egy rövid idő alatt pár száz utánrendelést és körülbelül száz elismerő levelet kapott az ország minden részéből, ajánlatos tehát a nagyközönségnek, hogy minél sürgetőbbben rendeljen meg ezen finom posztóból néhány öltönyre való, mert a készlet előreláthatólag nem tart sokáig. Megrendeléseket utánvét mellett eszközöl az Országos Posztósztyétküldési Aruház (Budapest, VII/VI. ker. Rottenbiller-utca 4-b szám). Két férfiruhára való rendelésnél a postaköltséget a cég fizeti. Mintákat a nagy forgalom miatt nem küldhet.

x Édes anyám évekig volt beteg és amlóta az ön által feltalált kettős villamos dejes kereszttel R. B. 86.967. sz. viseli. visszanyerte egészségét. miert is alig találók szavakat forró köszönetem kifejezésére. Tisztelettel: Stüener János, Győrköny, Tolnamegye. Kell-e ennél szebb tanubizonyosság arra, hogy a Némler Albert ur (Budapest, Kálmán-utca 18. II.) villamos dejes kereszttel R. B. 86.967. sz. mily gyógyhatású a szenvedő emberiségnek.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* József Agost főherceg és neje *Augusztia* főhercegnő szombat este végignézték a Vigszínházban Beyerlein drámáját, *A Takarodót*. A főhercegi pár nagy érdeklődést tanúsított a katonadráma iránt.

* A Petőfi-Társaság felolvasó-ülése. Vasárnap délelőtt tartotta meg a Petőfi-Társaság az Akadémia helyi üléstermében a havi felolvasó ülését *Herczeg Ferenc* elnöklésével és nagyszámu, előkelő közönség jelenlétében. Az elnök megnyitván az ülést, szép szavakban emlékezik meg arról, hogy március tizenötödike mily magasztos ünnepe minden magyarnak. *Jókai Mór*, a Társaság ez idő szerinti külföldön tartózkodó elnöke szintén megemlékezett a nagy napról egy hozzá intézett levélben. *Herczeg* elnök még bejelentette, hogy a Lipótvárosi Kaszinó kétszáz koronával a társaság alapító tagjai sorába lépett. — *Palágyi* Menyhért visszaemlékezést olvasott fel ezután Tolnay Lajosról, a Társaság nemrég elhunyt régi tagjáról. *Jakab Ödön* «A beamter sirja» című hosszabb hazafias költeményét olvasta fel. A szerző szépen festette le azt az időt, midőn a világi fegyverletétel után a német beamtereket küldötték a nemzet nyakára, hogy megpuhítsanak bennünket. Küldetésük nem sikerült, mert egy nemzetet megölni nem lehet. Mikor fordult a világ s a magyar megint ur lett hazájában, elpárolgott ezek a német hivatalnokok s csak egy-egy beamter maradt itt; s most már csak egy-egy elszűpött jeltelen sir emlékeztet ezekre a szomorú időkre. — *Zempléni Arad*, *Kósa Rezső* vendégtől mutatott be három költeményt. Végül *Petelei István* rendes tag olvasta fel «A fehér ház» című hosszabb elbeszélését, melyben a napsugaras, tiszta szerelmet festi le bájosan, poétikusan.

NYILTTÉR. *)

Vérgyógyítás.

Hemopatia.

Ezen új, eredeti gyógy mód rendkívüli sikerrel tesz alkalmazva köszvény, asztma, szív-, vese-, gyomor-, bel- és hólyagbetegségeknél, súlyos ideg-, vér- és hórbajoknál. Biztos védelem szélhűtés és elmezavar ellen 12 év óta ki lett próbálva és most évente száz meg száz teljes gyógyulással számol be.

E gyógy mód megalapítójának és egyedüli képviselőjének

dr. Kovács J.

egyetemi orvostudornak (Hemopata) rendelő intézete van Budapest, V., Váci-körút 18. szám alatt.

Rendelés naponta 9—12-ig és 3—6-ig. Díjazott levélre válaszo

Betegeket intézetben kívül is kezel. — Nehéze betegnek legbiztosabb gyógy módja.

Dađogást és minden beszédhibát sikeresen gyógyít SOLT LAJOS tanfolyama. Budapest V., Báthory-utca 20. szám. Fölvétel 12—1-ig.

* E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

KÖZGAZDASÁG.

Bánó Jenő a Köztelken. Szombaton tartotta meg Bánó Jenő, Mexikó köztársaság magyarországi főkonzulja előrehirdetett felolvasását, válogatott közönség előtt. Bánó előadásának alap-esszenciája az, hogy ha már a kivándorlást meg nem szüntethetjük, oda kell törekednünk, hogy kivándorló véreink a tengerentúl is a természetnek, hajlamainknak megfelelő munkakörhöz jussanak. A kivándorló magyarok Amerikában rendszeren ipari vállalatokhoz szegődnek, ahol tulnyomó részük baromi kizsákmányolás tárgyja. Aki leírásból ismeri például a *pittsburgi kősztyétküldő telepek* pokolvilágát, az bizony teljesen e felfogás mellé szegődik. Bánó javasolja tehát, hogy a magyarországi kivándorlókat Mexikó felé kellene terelni. A magyarországi kivándorlókat Mexikóban, ahol ma még nagy földterületeket lehet szerezni, megmaradhatnának mezőgazdálkodásnak s emellett hathatós kormányvédelemben részesülhének. Ipari kivitelünknek is hatalmas piaca lehetne Mexikó, ahol különösen mezőgazdasági gépeket lehetne elhelyezni. A

mexikói behozatal felkarolása révén pedig olcsón juthatnánk olyan árucikkekhez, amelyeket ma drágán kell megfizetnünk a közvetítőknél.

Bánó Jenő felolvasásában abból indult ki, hogy a kivándorlást megszüntetni nem lehet, annak helyes irányításával azonban jelentősen orvosolhatjuk a bajt. Az Egyesült-Államok felé irányuló mai kivándorlásnak igen sok a káros oldala. Leszámítva azt, hogy az Egyesült-Államok befogadó képessége nap-nap után csökken s kivándorolt magyarjaink ott anarkisztikus, pánszláv eszmékkel szaturálódnak, az Egyesült-Államok mindent el is követnek ma már a bevándorlás korlátozására. A kivándorlás elterelésére legalkalmasabbnak tartja Mexikó köztársaságot, ahol a kivándoroltak megfelelő kormányvédelemben részesülnek s ahol ma még mindig nagy és olcsón megszerezhető területek állnak rendelkezésre. A magyar kivándorlók nagy része földmivelők, akik a tengeren túl kénytelenek megszokott foglalkozásuktól eltérni. Mexikóban maradhatnak mezőgazdálkodásnak, maradhatnak magyaroknak is, nincs szükség arra, hogy gyárakban, bányákban tengethessék életüket. Egészséges vidéken, a szabad ég alatt folytathatják a földművelést és állattenyésztést. Fontos emellett Mexikó a magyar ipar szempontjából is. Ha a kivándorlás arra felé irányulna, az emigráltak állandó összeköttetést tarthatnának az anyaországgal s Mexikóknak ma még fejletlen iparával könnyű volna a magyar iparnak versenyeznie, különösen mezőgazdasági gépekben, épületekben stb. Az első föltétel azonban, hogy Fiuméből Mexikóval közvetlen gőzhajójáratokat tartunk fenn. Nemcsak Mexikóval, hanem egész Dél-Amerikával, ahol igazán jó piaca lehetne a magyar mezőgazdasági terményeknek és iparcikkeknek. Egyelőre elég volna, ha az Adria vagy a Cunard Line gőzhajói legalább minden második utjukban érintenék Mexikót. Ha azok nem vállalkoznak rá, úgy egy új transzatlantik gőzhajós társulatot kell alakítani. Nem kell ettől félni, nem kell hozzá egyéb, mint egy kis világtérszűkítő hajlam. Pénz van hozzá elég Magyarországon. Buzdította az arisztokriát, hogy karolja föl ezt az eszmét s legyen a földbirtokos mellett kereskedő is. Meg van róla győződve, hogy ha ez létesül, az óceánjáró hajókat Fiumében lehetne megépíteni s ezzel egy régi óhaj, a fiemei arzenál is megvalósulhatna. Mezőgazdasági szempontból kiválóan fontos volna egy új gőzhajós társaság létesítése. Az óceánjáró hajók ételmi szerelékkel való ellátása a gazdálkodó hajótana hasznos. A magyar arisztokriációnak kezét kell fognia a kereskedelem és ipar képviselőivel, a pénzintézetekkel s akkor rövid idő alatt megvalósulhat akár a már meglevő, akár pedig egy új társaság révén a fieme-délamerikai, illetve mexikói hajójárat. Előadása további részében érdekes képet rajzolt a mexikói köztársaságról, amelyet néprajzi, gazdasági, égjai szempontból behatóan ismertetett. Elsorolta Mexikó exportképes termékeit, amelyek közvetlen összeköttetésünk esetén olcsóbban juthatna hozzánk. Ilyen a kávé, a finom szivarokhoz szükséges dohány, a finom faneműek, a kakao, a gummi, a kefe- és seprőgyártáshoz szükséges sikká gyökér.

A zajos éljenzéssel és tapsal fogadott felolvasás után Gaál Jenő az O. M. G. E. ipari és kereskedelmi szakosztályának elnöke mondott köszönetet a fölvételnek s kimondotta a szakosztály, hogy a fölvett eszmékkel körülményesen foglalkozik.

Szőlősgazdák értekezlete Aradon. A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete az Aradvármegyei Gazdasági Egyesülettel karöltve Aradon, március hó 13-án szőlészeti és borászati értekezletet tart.

Új gazdaszövetség. A földművelésügyi miniszter a baksai gazdák szövetsége alapszabályait bemutatási záradékkal ellátta.

Háziipari tanfolyam Tatán. A tatái gazdasági tanfolyam, amelyet Agoston Miklós gazdasági egyetemi titkár vezetett, szép sikerrel végződött. A tanulók a szalma, a fűvesztyélfonás minden ágában képzést nyertek. A tanfolyamon gazdasági szakoktatásban is részesültek és a tanfolyam végén megtekintették az Esterházy-féle uradalom mintaszerű tehenészetét.

A Hangya beszámolója. A Magyar Gazdaszövetség központi fogyasztási és értékesítő szövetkezete, a *Hangya* most teszi közzé mult évi mérlegét s a működéséről beszámoló igazgatósági jelentést. A központhoz ezidőszerint 450 szövetkezet tartozik, ebből mintegy 130 a mult évben alakult. A *Hangya* mult évi forgalma elérte az 5 millió korondt. Az ellenőrzési költségek közel 50.000 korona összeget emésztettek fel, de csakis a szigorú ellenőrzéssel érhetette el a *Hangya*, hogy a szövetkezetei közül 6 éves fennállás alatt egyetlen egy se bukott meg. Tizenháromat a vezetés hiányai miatt kellett felosztatni. A szövetkezet tisztviselőinek száma ma több mint 80. A mult évi nyereség 23.640 korona 25 fillér, alaptőkéje pedig 126.900 korona. Évi közgyűlését április hó folyamán tartja meg.

A tavaszi luxuslővásár. A tavaszi luxuslővásárra összesen 378 lovat jelentettek be. Kedden hirdetik ki a bíráló-bizottság döntését. A fogatok kötelező elővezetése naponta délelőtt 10—11 és délután 3—4 óra közt van. Külföldi vevők számosan érkeztek. A luxuslővásár ma délután kezdődik s díjai a Tattersall irodájában láthatók és megtekinthetők.

BUDAPESTI TŐZSDÉK.

Gabona-tőzsde.

Készbuza jobb kínálat és mérsékelt vételkedv mellett ma csendes irányzatú volt. Elkelt körülbelül 22.000 métermáza néhány fillérrel olcsóbb áron.

Készáru-üzlet.

Buza:

Tiszavidéki: 200 mm. 79-8 k. 8.90 korona, 100 mm. 80-7 k. 8.90 korona, 300 mm. 80-5 k. 8.80 korona, 300 mm. 80 k. 8.70 korona, 400 mm. 78 k. 8.85 korona, 100 mm. 79 k. 8.80 korona, 100 mm. 78 k. 8.80 korona.

H.-M.-Vásárhelyi: 1000 mm. 79 k. 8.775 korona, 1000 mm. 79 k. 8.75 korona, 3000 mm. 79 k. 8.75 korona, 1000 mm. 78-5 k. 8.75 korona.

Pestmegyevidéki: 200 mm. 80 k. 8.50 korona, 300 mm. 79-5 k. 8.60 korona, 550 mm. 78-5 k. 8.55 korona, 100 mm. 77 k. 8.55 korona.

Hartai: 600 mm. 77-5 k. 8.625 korona, 400 mm. 77 k. 8.625 korona.

Bánsági: 1200 mm. 77 k. 8.325 korona, 4700 mm. 75-8 k. 8.325 korona.

Pancsovai: 1500 mm. 76-5 k. 8.20 korona, 2500 mm. 76-3 k. 8.20 korona.

Szerb: 1900 mm. 74 k. 7.875 korona.

Arpa: 300 mm. 5.85 korona, 1100 mm. 5.75 korona.

Zab: 100 mm. 6.05 korona, 100 mm. 5.95 korona.

Érték-tőzsde.

A spekuláció ismét vigan halad a hausse utján felfelé. Az orosz-japán háború az érdeklődés körén messze kívül esik s ez idő szerint az olcsó pénz és a belpolitikai béke az, ami a börze keblét dagasztja. Az okok egyébként folyton szaporodnak s a mai déli tőzsdén az angol bank várható hamallábleszállítására szilárdult meg az irányzat. A nemzetközi papirokban mindazonáltal kevés volt az üzlet s ehelyett a helyi piacon volt élénk a forgalom, amelyen Drasche-féle köszénbánya és a Schlick-gzári részvények emelkedtek.

Az előtőzsdén jegyeztek:

Osztrák hitel	640.—	641.—	641.25	—
Magyar hitel	763.—	764.—	764.—	—
4 1/2% koronajáradék	98.—	98.—	—	—
Leszámitolóbank	456.—	456.—	456.—	—
Jelzálogbank részv.	518.—	518.—	518.50	—
Rimamurányi	473.50	474.—	474.—	—
Allamvasut	638.50	639.50	639.50	—
Városi villamos	320.—	320.50	320.—	—
Budapesti Közfut	587.—	586.50	587.—	—
Drasche	—	—	—	—

A déli tőzsdén zárultak:

Osztrák hitelrészvény	641.—	—	—	—
Magyar hitelrészv.	763.—	—	—	—
4 1/2% koronajáradék	98.—	—	—	—
Leszámitolóbank	456.—	—	—	—
Jelzálogbank részv.	518.50	—	—	—
Rimamurányi	474.50	—	—	—
Allamvasut	639.—	—	—	—
Városi villamos	320.—	—	—	—
Budapesti Közfut	587.—	—	—	—
Drasche	450.—	—	—	—

REGÉNY-CSARNOK.

A becsületszó.

Irta: V. Olasz János. (5)

Egyszerre elborult az ég s az északi láthatáron fényes villámok cikáztak. Egy szürkés fekete felhőfal húzódott előtérbe a Monte Balvo mögül s áthatatlan sötétségbe burkolta a vértől ázott csatamezőt. Az elemeknek borzasztó kitérése látszott most növelni azt a végtelen zajt, amit az emberek örültségükben már körülbelül tizenkét órája véghez vittek, de Lahire mindebből nem látott, nem hallott és nem érzett semmit.

Ezer halállal dacolva vágatott tovább előre. Most elnyelte őt az előnyomuló hadosztályok hullámozó tömege s néhány perccel később már a Solferino ellen újból rohamra induló zuávok élén nyargalt.

Beretti százados felismerte őt. Vajjon mit gondolhatott? A biztos halálnak tette-e ki magát Lahire, hogy becsületszavát beváltsa, vagy az utat mutatta övének Solferino felé? Árulóvá lett volna?

A helyzet nem volt alkalmas a találgatásokra. Berettinek és társainak más dolguk volt. A franciák nagy erővel nyomultak előre s gondolni sem lehetett arra, hogy állásaikat tovább megtarthassák. Már visszavonulót fújtak, de a katonák nem akartak tágitani. A fegyelem meglazulni látszott. A düh és fájdalom érzete elhalt pajtásaik felett ellenszögülökké tette az embereket. Mit törődtek ők a parancsszavakkal, mit a kürtjelekkel? Hiszen oly sokszor visszahúzódtak már ma — szerintük szükségtelenül, hogy nagy kedvük kerekedett saját kezükre dolgozni. Ezt azonban Beretti százados nem tűrhette. Vissza! — dörgé s embereit az ujjannan megjelölt állásban sorakoztatta.

Innen ismét Lahiret kereste, de nem látta őt többé. Sűrű porfelleg borított mindent s rettenetes orkán tombolt a csatamezőn végig. Hirtelenében olyan vihar kerekedett, aminőre senki sem gondolt volna. Megdőbbsenve eresztette le mindkét sereg fegyvereit s ez szerencse volt a franciákra nézve, mert éppen akkor nyomták őket vissza Quidizzolo alól s még egy ilyen visszaveretés teljes kimerültségük és a tartalék hiánya miatt végzetessé válhatott volna rájuk nézve.

Ezzel a véres harc egy magasabb hatalom által bevégeztetett és nem kezdetett meg akkor sem, midőn a vihar elmúltával éltető levegő ömlött el a mezőkön.

Oh, hogy nézett itt ki minden! Ahova a szem tekintett, mindenütt a pusztulás nyemai látszottak. Szétrombolt házak, feldúlt kertek, romok, vér és holtak mindenütt. De különösen Solferino körül halomszámra borították az átázott földet az elesettek hullái. Kivétel nélkül halottak voltak azok, vagy pedig olyanok, akiket halottaknak kellett tartanunk, mert a sebesülteket már a tábori kórházakba szállították. Semmi sem zavarta az éj csendjét és sehol egy alak, amely életet árult volna el. De mégis — mintha egy sóhaj hangzott volna el s mintha azon elesett ló alatt valami megmozdult volna? Igen, ez nem volt csalódás. Egy férfi iparkodott magát kiszabadítani az elhullt állatterhe alól. És ez a férfi Lahire őrnagy volt.

Solferino előtt lova egy golyótól találva összerogyott maga alá temetve őt s esés közben maga is sebet kapván, azóta önkívületi állapotban fektült ott. Az orvos holtak is hitte, de hogy menyire életerő volt még benne, bizonyítja azon körülmény, hogy sikerült neki magát a ló alól kiszabadítani.

És csak most érezte, hogy bal karja szét van zúzva és hogy vállába is golyó furódott. Tűzként égtek sebei, de borzasztó fájdalmai sem feledtették Lahirevel, hogy adott szavát még nem váltotta be.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő: MAGYAR GYULA.
Laptulajdonos a «Magyarság» lapkiadóvállalat

SZÍNHÁZAK.

Kedd, 1904 március 15-én.

M. kir. Operaház.

Hymnus.

Irta: Kölcsey Ferenc. Zenéjét szerzte: Erkel Ferenc. Utána:

Hunyadi László.

Nagy opera 4 szakaszban. Zenéjét szerzte: Erkel Ferenc. Kezdeté 7 órakor.

Nemzeti színház.

II. Rákóczy Ferenc fogsága.

Kezdeté 7 órakor.

Népszínház.

A falu rossza.

Népszínmű 3 felvonásban. Kezdeté 7 órakor.

Vigszínház.

Takarodó.

Dráma 4 felvonásban. Irta: Beyerlein. Kezdeté fél 8 órakor.

Király színház.

A loreador.

Operett 2 felvonásban. Irta: Bolten-Baekers. Kezdeté fél 8 órakor.

Uránia.

Dalmácia.

170 színesen vetített képpel 15 mozgóképpel és eredeti dalokkal. Irta: dr. Havass Rezső. Kezdetefél 8 órakor.

Olvasóink figyelmét felhívjuk a

KALAP-KIRÁLY

tavaszi elsőrangú különlegességeire

Budapest, Kossuth Lajos-utca

(Klotild Palota).

3, 4 és 5 koronás különlegességekben

elismert specialista. Dívtáplap küldetik.

KEMENY és TÁRSA

Betétli-Társaság, kereskedelmi tudakozó-intézet

Alapította ott 1888. Telefon 21-54.

Budapest, Podmaniczky-utca 39. sz.

Angol-Osztrák Bank.

Az angol-osztrák bank részvényeseinek

40-ik rendes közgyűlése

1904. évi március hó 30-án 6 1/2 órakor este (im Hause der Kaufmannschaft I. Schwarzenbergplatz 7.) Bécsben fog megtartatni.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgató-tanács évi jelentése.
2. A számvizsgálók jelentése az 1903-ik évi zárszámadról és e 1903-ik évi határozathozatal.
3. Határozathozatal az 1903. évi mérleg szerint elért tiszta nyereségnyel hovatfordítása tárgyában.
4. Alapszabályok módosítása.
5. Egy új főtanácsos megválasztásának helyben hagyása.

Az alapszabályok 30-ik szakasza értelmében 25 részvény egy szavazatra jogosít.

A szavazatra jogosított részvényesek kéretnek, hogy részvényeiket, a még nem esedékes szelvényekkel együtt, folyó évi március hó 22-ig bezárólag Bécsben, az angol-osztrák bank leszámitoló osztályánál, Londonban az Anglo-Austrian Banknál, Aussig, Brünn, Budapest, Prága, Tenlitz, Trautenau és Triesztben a bankok fiókjainál letétbe helyezték. Az alapszabályok 27-ik szakasza szerint meghatalmazás csak szavazatra jogosult részvényeseknek adható.

Bécs, 1904 március hó 11-én.

Az igazgató-tanács.

(Utányomás nem díjazatik.)

Első Magyar Fűzőipar

Budapest, Andrássy-ut 11.

Legnagyobb raktár bel- és külföldi fűzőkben a legegyszerűbbtől a legfinomabb hivatelig

2 koronától 80 koronáig.

Megrendelések mérték szerint 24 óra alatt. Képes árjegyzéket és mértékutasi-2014 tást díjmentesen.

En gros árak, tehát legolcsóbb beszerzési forrás.

A „HARISNYAKIRÁLY”

budapesti üzlete kizárólag Teréz-körut 2. szám a. Elismert legjobb harisnyak.

Feltétlen szabott és olcsó árak. Feltétlen szabott és olcsó árak

!!! 1903. évi beszerzési kiállításon 2 ezüstéremmel kitüntetve. !!!
 1903. évi kolozsvári kiállításon 2 díszoklevéllel kitüntetve.
 1902. évi pozsonyi kiállításon 3 oklevéllel kitüntetve. !!!

Kállai Lajos motortelepe, Budapest, VI., Gyár-u. 50.

Teljes jótállás kitérő eséplésért!!!

Ajánlja teljes jótállás mellett benziamotorral malom- és iparüzemre, valamint villamos benzinlokomobil-eséplőkészleteit kettős tisztító-szerkezettel

!! Egyedül létező újdonság!!
 Önműködő, ellenőrző és biztosító-szelep.
 Külön megmozdítású gépszaklók: gőzgépek, malmok, járgányok, eséplők, vetőgépek stb.

A jelenkor legegyszerűbb és leg-
 tökéletesebb motoreséplő-készlete.
 Gépész nélkül könnyen kezelhetők.
 Ezen legújabb motorok terjesztése érdekében
 használt gépezetek cserébe vételnek.

Ezen motoreséplő-készletek felülmúlhatatlan kitérősége fölött indakozódni lehet:

Báró Kemény József urtól Maros-Nemati (Erdély),
 Szilj Bálint földművelő urtól Nagy-Timánd (Komáromm.),
 Ferenczy György plébános urtól Ipolyezsaka (Hontm.),
 Nagy János földművelő urtól Beleg (Somogyom.) stb. stb.

Legbiztosabb olcsó üzem!
 Arlegyzék kívánataira bérmentve.

Magyar üvegbiztosító-társaság

Budapest, Váci-körút 31. sz.

Biztosítunk tükör-üvegtáblákat portálékban, üvegértékeket egész építményeknél, a legbiztosabb díjak és a legpontosabb kifizetések mellett. Több évre szóló biztosításnál tartamos kedvezményes. Elvállal szállítást biztosításuknál is. **Ügyes Egyéniségi** keresetnek.

Szájpadlás nélküli fogsorok.

Szájpadlás nélküli műfogak feleslegessé teszik az inylemez használatát. Hygienicus fogsor ezen elnevezése alatt ki-
 arólag magam készítik. Saját rendszerem szerint. És ezen-
 fogsort a szájból kivenni nem kell. Hygienicus fogsorral néhány
 perc múlva tökéletesen beszélni és rágni lehet.
 Egyedüli specialista a szájpádlás nélküli hygienicus fog-
 sorok készítésében:

Id. PROHÁSZKA HENRIK

Budapest, VII. ker., Király-utca 15. szám.

Vidékiek a műfog elkészítését előre való bejelentés
 után megvárhatják. Kautsukba foglalt műfogakat 2 frittól, teljes
 fogsorokat 40 frittól. Mindenképp munkálatomért 10 évi jótállást
 vállalok. Rosszul működő fogsorokat átálakítok, szájpádlást
 szabadon nagyóra.

Szent keresztuti

és más ájtatossági gyakorlá-
 sok Krisztus Jézus kinszenve-
 déséről és haláláról.

Ára kötve 20 fillér.

Megrendelhető a Szent-István-Társu-
 lat könyvkiadóhivatalában Budapest,
 (VIII., Szentkirályi-utca 28b).

Kacagtató
 képek történetek
GOBESAGOK II. KIADÁS

Postaköltséggel együtt 1K.40.F. ért
 küldi: PÉTERFY TAMÁS BUDAPESTI Posták

5 kor.-ért

küldök 4 1/2 KÖ (kb. 50
 darab) kevéssé megsérült,
 finom, enyhe
 pipere-szappant

róza, liliumtej, orgona-
 ibolya, rezeda, jázmin- és
 gyöngyvirágból szépen
 összeválogatva. A pénz elő-
 zetes megküldése esetén
 vagy utánvételt küldi:

Scheffer, Budapest,
 VIII., Bezerédi-utca 3.

Brázay-féle sósorszesz.

Használati utasítás minden
 üveghöz mellékelve van.
 Nagy üveg 2 korona. Kis
 üveg 1 korona. Kapható min-
 denütt.

Szobákat
 csekély díj mellett közvetít
 «Fővárosi Lakásközvetítő»
 Kossuth Lajos-u. 16. 286/II.

Lakásokat
 csekély díj mellett közvetít
 «Fővárosi Lakásközvetítő»
 Kossuth Lajos-u. 16. 286/I

A magyar nemzet története.

Elbeszéli Bodnár Gáspár.

Két kötet.

Szép félvázsonkötésben, színes borítékban 1 kor. 20 fill.

Megrendelhető
 a Szent István-Társulat könyvkiadóhivatalában
 (Budapest, VIII. ker., Szentkirályi-utca 28b.)

Felhívás!

Van szerencsém a t. uri közönséget értesíteni, hogy
 külföldi gyapjuszövet bevásárlásomról visszaérkeztem,
 hol alkalmas volt nagy mennyiségű valódi angol
 gyapjuszöveteket mérsékelt árt megvásárolni, en-
 nélfogva készítek mérték után, mintaszerűen berende-
 zett férfiszabó termében a legfinomabb gyapju szö-
 vetekből egy teljes tavaszi férföltönyt

15 forintért

elegánsan elkészítve fekete, sötétkék, barna,
 drapp vagy szürke színekben.

Mintán csak ezen egy szabott ár van, az uri közönség
 teljes bízalommal tehet egy próbarendelést régi
 jó hírnévnek örvendő cégemnél.

Miután előre áthatólag a készlet ezen finom gyapju
 szöveteiből sokáig nem tart, ennél fogva kérem a
 t. vidéki megrendelő közönséget, hogy az esetleges
 rendelést minél előbb tegyék meg.

A megrendelések 4-5 nap alatt készülnek el és
 10 forint utánvét mellett szállíthatnak és a fennmaradó
 5 forint 3 hónap múlva fizetendő. Ezen fizetési felté-
 telt azért teszem, hogy ezen idő alatt a t. rendelő
 meggyőződjék a szövet kitérő minőségéről és az öl-
 töny tartós elkészítéséről. A rendelésnél kérem a
 szövet színét megnevezni.

Vidékre: mértéknek elegendő az alanti mérték-
 utasítást kitérni, vagy egy viselt ruha beküldése.

Minták a nagy költség miatt nem küldetnek.

A kabát számára	
Háthossza a gallérvarrástól kezdve	
Ujjhossza a hát ujjvarrásától a man- chetáig	
Mellbőség (a mellényen át) a hóna alatt a mellen és hátán át mérve	
A nadrág számára	
Belső nadrág hossza a látközvarrástól egészen a cipő sarkáig mérve	Cm.
Mellénymérték szükségtelen	

Lichtmann Sándor
 férfiszabómester
BUDAPEST
 VII./VI., Rottenbiller-u. 4 B sz.

UNION-BANK.

Az Union-Bank részvényeseinek
XXXIV. rendes közgyűlése
 szerdán, 1904. évi márc. 30-án d. e. 11 órakor
 fog a bank helyiségeiben I, Renngasse Nr. 1 megtartani.

NAPIREND:

1. Az igazgatóság jelentése és az 1903. évi zárszámadás elő-
terjesztése.
2. A vizsgálóbizottság jelentése és az e fölötti határozathozatal.
3. Határozathozatal a tisztá nyeremény hovatfordítása iránt.
4. Igazgatósági tagok választása.
5. Vizsgáló-bizottság választása az 1904. évre.

A szavazati joggal bíró részvényes urak, a kik a közgyűlésen
 részt óhajtanak venni, sziveskedjenek részvényeiket az alapsza-
 bályok 27. §-a) értelmében legkésőbb folyó évi március 19-ig
 letételezni és pedig: **Bécsben:** az Union-Bank számfeljö-
 csztálynál, **Triesztben:** az Union-Bank főkönyvtárnál, **Berlin-
ben:** a berlini kereskedelmi társulatnál, **Frankfurt M. m.:**
 nemet érték- és váltó-banknál.

A részvények jegyzékek kíséretében tételemezendők le,
 melyek a benyújtó által sajátkezőleg aláírandók és Bécs részére
 két példányban, a többi letételezési hely részére pedig három
 példányban állítandók ki. A jegyzékek egyik példányát az átvétel
 igazolásával a letételemező viszakapja; a közgyűlés megtar-
 tása után a részvények ezen jegyzék viszakapása ellenében to-
 nak kiszolgáltatni. A szavazati jog a részvényes által vagy annak
 törvényes képviselője által akár személyesen, akár más szavazat-
 képes részvényes fölhatalmazása által gyakorolható. (Az alapsza-
 bályok 28. §-a.)

Bécs, 1904. március 11-én. **UNION-BANK.**

*) Az alapszabályok 27. §-a így szól: 20 részvény után a köz-
 gyűlésen egy szavazat gyakorolható. — A szavazati jog gyakor-
 lásához megkívántatik, hogy a részvények legkésőbb 8 nappal
 az alapszabályszerűleg egybehívott közgyűlés megtartása előtt
 a társulati pénztárnál vagy valamely az igazgatóság által meg-
 határozandó helyen letételeztesse.

(Utánnomás nem díjazatik).

BUTOROK

a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig legjutányosabban kaphatók egy kész-
 pénzért, mint részletfizetésre **EHRENTREU** és **FUCHS** testvéreknek
 Budapest, VI., Teréz-körút 3. (Andrássy-ut közelében). Képes árjegyzék ingyen és bérmentve

BUTOROK

Háló-, ebédlő- és szalon-butorok, ugy készpénzért, mint részletfize-
 téssre, árfelemelés nélkül olcsóbban, mint bárhol kapható
 Erzsébet-körút 48. szám, Royallal szemben **Buchinger I.** butoriparosnál.

Elismert kiváló jóminőségű

Honi ipar! Sajátkészítményű férfiruha-áruház Honi ipar!

férfiszabó LUKÁCS GYULA férfiszabó

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 18. sz. alatt.

Dus választék fiu- és gyermekruhákban.

Nagy választék divatszövetmellényekben. Mértékszerinti megrendelésekre csakis kiváló jóminőségű honi és angol szöveteket tartok raktáron. Mintákat kívánatra bérmentve küldök. 102

Senkisémmulassza el

ezen bámulatos olcsó Karlsbadi Porcellán-edényeket beszerezni 6 lapos-, 6 mély és 6 desszerttányér, 1 leveses-, 1 pecsenyés-, 1 főzelékes-, 1 tésztástát, 1 mártásesze, 1 sótarló, 6 pár kávéesze, 1 kávéskanna, 1 cukortartó, 1 tejtartó összesen 39 drb. E két készlet ára csak 3 frt 95 kr. Roccocó mintázott 50 kral drágább. Pénz előleges bektüldése ellenében csomagolás díjtalan. Zománczott főzedények, 6 fazék, 6 lábas csak 2 frt 75 kr. 1 rendű gyártmány, 6 fazék 1 merőkanál, 1 burgonya hőmező, 1 tészta reszelő, 6 pár acél evőeszköz, 6 drb acél evőkanál, 1 palacsintasütő, 1 konyhalámpa összesen 36 drb csak 4 frt 95 kr.

WELLESZ ARTHUR
porcellán- és diszmu-üzlete
BUDAPEST, Üllői-ut 41. sz. (Ferenc-körút sarok.)

90 kr. Minden órajavítás
arany, ezüst és drágakő beváltás a legmagasabb árban Schiller Izsó IV., Királyi Pál-utca 12. sz.

Werndl-fegyverek
katonai puska- és fegyverek által kipróbálva maidnem új állapotban

Gyalogsági fegyver	--- K 5.--- 7.--- 10.---
Rövid gyalogsági fegyver	--- K 8.--- 12.--- 15.---
Lovassági karabély	--- K 14.--- 16.--- 20.---
Lovassági karabély egészen új	--- K 25.--- 30.--- 40.---
Töltények darabja	--- K --- 10 --- 10 --- 10 ---
Fegyverszij darabja	--- K 1.--- 2.--- 3.---
Szurony hüvellyel darabja	--- K --- 60 --- 1.--- 150 ---
Lefauchaux revolver	--- K 4.--- 6.--- 8.---
Buldog revolver	--- K 6.--- 8.--- 10.---
Revolver táská	--- K 3.--- 4.--- 5.---

Fegyvereinkért jótállást vállalunk. Ar meg nem jelölése esetén közép minőségű fegyvereket küldünk.

Tiller Mór és Társa
cs. és kir. udv. szállítók egyenruházati intézete Bud-pest, IV. Váci-utca 35. sz.

Phonograph!!!

legszebb mulatság, tiszta, szép hanggal, értelmes előadással

Kellner és Steiner
Király-utca 58. szám.
Képviselek kerestetnek. (205)

Uj! „Figyelem” Uj!

Légszesz öngyújtók, garantált 10.000 gyújtás; olcsó légszesz- és villanyesillárok, légszesz- és fűtőkályhák bádagos, légszesz, vízvezeték és villanyfelszerelések jutányos áron eszközök **Benedek Hermann** Budapest, üzlet és raktár: Nádor-utca 11., műhely: Eötvös-utca 51. szám.

LEGSEBBS.....LEGJOBB.....LEGOLCSÓBB.

PAP LAN PAP LAN PAP LAN

TSUK MIKSANAL, ANDRÁSSY-UT 31. SZ. KIRÁLY-UTCA 38. SZ.

GICHNER JÁNOS

paplan, matrac és kárpitósáru gyáros, szőnye, függöny, vasbuter stb. nagy raktára. 150

Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 20. sz.

Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek, nem tetsző árak kicseréltetnek, vagy a pénz visszaadatik.

I. Angol férfi- és gyermekruha-áruház.

Olcsó, szolid árak! Pontos kiszolgálás!

Saját készítményű férfi- és gyermekruha áruhaza.

Magyar gyártmány!

ASZÓDI S. * és TÁRSA

férfiszabó-mester.

VIII., Kerepesi-ut 41. (Adria-szálló épület.)

Nagy választék angol és francia divatkelemben. Mérték szerinti megrendeléseket az általánosan elismert 14 frt árakban a legújabb divatkelemből készítettnek. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. 162

Olcsó KÁVÉ ÉS TEA

ÁRAK:

1 hl. Mártartási...	frt 1.20
1 c. Portorico	1.30
1 c. Portorico	1.50
1 c. Kuba (finom)	1.70
1 c. Kuba (legfinomabb)	1.90
1 c. Gyöngy (finom)	1.50
1 c. Mocca	1.40
1 c. Mocca (legfinomabb)	1.60
1 c. Arany Jáva	1.40
1 c. Arany Jáva (igen finom)	1.60

Különösen ajánlom naponta frissen pörkölt kávéimat

1 hl Vegyes pörkölt kávé	frt 1.40
1 c. Finom pörkölt	1.80
1 c. Kuba pörkölt	1.80

Kávéhoz csomagolható:

4 kl Mandarin cs. lev.	frt 1.60
4 c. Mandarin cs. lev.	1.35
4 c. Mártartási	1.25
4 c. Mártartási	1.65
1 csomag törmelék	1.30

4 1/2 fillő postaszakná (melyben több fajta is küldhető) már a vidékre is teljesen bérmentve és elvámolvá küld

Balogh László
kávé- és ten-kivitteli üzlete BUDAPEST.
Főzet és itoda: (209)
VII., Rottenbiller-utca 12. szám.

Az egyedül létező valódi angol SZÉPÍTŐSZER

a Balassa-féle valódi angol **UGORKA-TEJ,** mely azonnal eltávolít minden szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtakát (milium) stb. és az arcnak friss üdöszéget, fiataloságot kölcsönöz.

Egy üveg ára 2 K, ehhez Ugorka-szappan 1 K, poudra 2 K.

Főzetköl-dési hely: **Balassa Kornél** gyóg- BUDAPEST- szerára Erzsébetfalva.

Kapható minden gyógyszerárban. Főraktár Budapestben: Török József gyógyszerárban, Király-u. 12. és Andrássy-ut 28.

Figyelem!

Cégünk új kedvezményt nyújt akként, hogy minden verőnek, ki 12 forintot meghaladó rendelmenyt tesz, a saját áraképe vagy bármely teletzés szerinti kis fénykép után egy életnagyságu fényképet teljesen ingyen

készít hi kivételben, 60 cm. magasságban, csupán a díszes keretért (passe-partout), amelyben az életnagyságu fénykép foglaltatik, az önköltségnél, 1 frt 50 krt számítunk.

Az ipar csodája!

12 forint 1 darab összecsatolható vaságy acél-sodrony-betéttel, 3-retű matracal és terítővel.

12 forint 30 krajóár egy darab selympaplan fodroval és zsebbel, minden szímben, 125 cm. széles, 180 cm. hosszú.

Megrendelhetők csakis **GICHNER ÜESTVÉREK BUDAPEST.** Muzem-körút 27.

Pa-lan- és matracgyán, szőnyeg- és vasbutorraktár.

Árjegyzéket bérmentve és ingyen küldünk.

Ezt olvassa el!

Villamos zseblámpa 90 kr. Vasbot bőrrel 90 kr. Szivartárcsa, valódi bőr 90 kr. Pontosan járó asztali óra 90 kr. China-ezüst cukortartó 80 kr. Morzsálós-gép konyha részére 90 kr. Szénvasaló 90 kr. Kávéőrölő, két zománc 90 kr. Acél evőeszköz, egy darab, kovácsolva 3 pár 90 kr. Britania evőkanál 6 drb 90 kr. Alpacca evőeszköz párja 90 kr. Alpacca kávé-kanál 4 drb 90 kr. 3 oldalú tűkör 21-es 25 cm. remek díztárgy 90 kr. Söröskészlet, színes üveg díszes festményrel 90 kr. Likörkészlet díszes festményrel tálcán 90 kr. Valódi China-ezüst gyertyatartó, 22 cm. magas, drbja frt 1'80, 25 cm. 2'25, 28 cm. 2'50, 31 cm. 3'25. 3 karos gyertya-tartó, 48 cm. magas drbja frt 5'50. Azonkivül minden e szakmába vágó c-kkel bámulatos olcsón. Utánvételi szétküldés naponta 2-szer.

Fővárosi áruház REISZ JÓZSEF. Budapest, VII. ker., Király-utca 43-45. szám.

Budapestre utazók hecses figyelmébe! **FOGAK 2 forinttól** és teljes fogsorokat rágásra heilleszt 24 óra alatt jótállással, a gyökér eltávolítása nélkül. Eitört és nem jól illő toyserok javítása 2 óra alatt 1 frttől. Amerikai fogműterem tulajdonos **Kovács I. Károly-körút 9.** (Gróf Hadik-palota) II. emelet, 8. Található: reggel 9-től délután 6-ig. — Vasár- és ünnepnapokon is.